درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) فرنسه‌سی اداره‌خانه‌سنده

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հայոյ եւ զուարաներու համար տարեկան	140	Ղրշ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրք.
» » » վեցամսեայ	20	15

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղական բդրատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿԻՆ ԳՈՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Աւեւտարերի 44 թիւին մէջ Փիլիպպոս Տէօվլէթեան մեզի ուղղուած բաց նամակով մը կը ջանայ ինքզինքը արդարացնել, Արաբկիրի մէջ միսիոնարական նըպաստով հաստատուած եւ իր տեսչութեան յանձնուած մանուսայի գործանոցին մէջ իր ձեռքով գործուած զեղծումներուն առթիւ։ Այդ չքմեղանքը ստորագրած ատեն (որ շատ ուշ մեացած էր արդէն), չի մոռնար հատուած մը մէջ բերելու Մըսթըը Պարնըմի այն համբաւաւոր նամակէն, որու ասկէ տարի մը առաջ Աւեւելքի 4066 թիւով ակնարկած էինք, ու իր բաց նամակը կը վերջացնէ ըսելով, թէ «Մենք, Բողոքականներս, նշանաբան ընտրած ենք Աւետարանն եւ ոչ թէ հացի խնդիրն։» արդէն Արաբկիրու միսիոնարական հաստատութիւններու մէջ, պաշտօնի գլուխ անցած քանի մը անձերու անվայել ընթացքը հրատարակած ենք այս սիւնակներուն մէջ, մանաւանդ «Իւաւանակցի վստահութիւն» վերնագրին տակ. հետեւաբար պէտք չենք զգար եւ դառնալ անգամ մը ալ և կրկնել հոս այն բոլոր իրողութիւնները որոնք անկողմնակալութեամբ հանրութեան ներկայացուած էին արդէն, մեր կողմէն։ Ու այս ամէնուն չպիտի անդրադառնայիք իսկ, երբ արդէն դրամները մարսուած են համայնակալ ստամոքսներու մէջ. բայց այն ճամբորդներուն պէս, որոնք լուռ գիշերին ծոցը շշուկ մը լսած ատեններն ակամայ կը ստիպուին կանգ առնել պահ մը, իրենց ետին կամ շուրջը բզզացող շշուկին բնութիւնը ճշդելու համար, մենք ալ այս անգամ ճշդ. այդ անցորդին պէս կը ստիպուինք յետադարձ ակնարկ մը նետել Փ. Տէօվլէթեանի այն բաց նամակին, որուն նմանները անսիջապէս գոցելու վարժուած ենք արդէն։

Մանուսայի գործանոցին գործառնութիւններուն և հաշիւներուն միակ ծանօթը որ կայ Միսիոնարութեան Խարբերդի օթեւանին մէջ, ոչ թէ Մըսթըը Պարնըմն է, այլ Տոքթ. Կէյթս. հետեւաբար, որպեսզի Փ. Տէօվլէթեան ինքզինքը կարող ըլլայ արդարացնել, իր ըրած դրամական զեղծումներուն մէջ, պէտք էր մանաւանդ դիմած ըլլար Տոքթ. Կէյթսի վկայութեան, որուն տալիք պատասխանը կրնայ մեծ կշիռ ունենալ, մեզի համար յայտնի եղած ու Տէօվլէթեանի կողմէն ցարդ պարտկուած(?) զեղծումներուն բոլոր մանրամասնութիւնները ճշդելու համար։ Բայց Տէօվլէթեան, չարունակ խոյս տուաւ այն մարդէն, որուն չուզեց նոյնիսկ իր հաշուետոմարները յանձնել, և որ ի հարկին խորհեցաւ բուռն մեղադրանքներու դիմել Տէօվլէթեանի կողմէն ցոյց տրուած ընթացքէն սրտմտած։ Ու մինչդեռ Տէօվլէթեան սոսկում կը զգար Տոքթ. Կէյթսի ներկայութենէն, ու ինքզինքը հեռու կը պահէր անկէ, այն օրէն ի վեր երբ Տոքթէօրը իր հաշիւները ու գործանոցի բանալին առաւ իրմէն, մենք ուզղակի թէ անուղղակի դիմած էինք Տոքթ. Կէյթսի, որպէս զի կուլ տրուած դրամները երեւան բերուին և նորէն գործածուին որբերու ու այրիներու աշխատութեան համար։ Տոքթ. Կէյթս այն ատեն բացարձակապէս համոզուած (անշուշտ Տէօվլէթեանի կողմէն ցոյց տրուած հաշիւներէն և յանձնուած ապրանքներէն) Տէօվլէթեանի ձեռքով կատարուած զեղծումի մը մասին, կը գրէր տեղւոյս բողոքական քարոզչին Պատ. Պետրոս Խաչատուրեանի, յանձնարարելով որ մեր նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուի, քննելու համար այդ գործուած զեղծումի կերպերը և ջանալու համոզել Տէօվլէթեանը՝ իւրացուցուած դրամները ետ դարձնելու համար։ Այսոր այդ նամակը բառ առ բառ չեմ կրնար յիշել, քանի որ բնագիրը իմ մօտ չի գտնուիր, բայց անիկա սա իմաստով գրուած էր. «Շատ սրոչ է, թէ մանուսայի գործանոցի դրամագլխին գլխուն ձիւն մը եկած է, բայց չարժէր դատ վարած ըլլալու համար միայն դատարան դիմել... ուստի դուք աշխատեցէք ու խորհեցէք թէ ի՞նչպէս կարելի է առանց դատարանի ձեռք բերել այդ դրամին գոնէ մէկ մասը», և այլն։ Ինչպէս կը տեսնէք, Տէօվլէթեանէն աւելի արթուն գրուած ենք մենք, աւելի խնդիրին աղբիւրին դիմելու և ասանկով չենելու մեր կառուցանելիք չէնքին հիմը։ Ի՞նչ պէտք մեզի վկայութիւնը Մըսթըը Պարնըմի, որ իր բոլոր պարզմութեան հետ ինքզինքը փորձութեան կ'ենթարկէ վկայութիւն տալով այնպիսի խնդրոյ մը համար, որուն ինչ ըլլալն տեղեկութիւն չունի բնաւ։ Արդէն ուրիշ առթիւ մըն ալ Մըսթըը Պարնըմ պարզմութիւնը ունեցած էր անվնաս երիտասարդ անունով մկրտել.—Տէօվլէթեանի արհեստակիցներեն մէկը, որքանոցի Արթ. ն աղբարը, երբ մարդուկը ասդին իր մանածը կը ներկէր վարիսեցիականի մը քծնումներով. բայց ժամանակ մը վերջ Մըսթըը Նափ, գործնականապէս հերքեց Մըսթըը Պարնըմի այդ բարի վկայութիւնը, Որբանոցները Խարբերդ փոխադրելով։ Կ'երեւայ թէ Մըսթըը Պարնըմ չատ լայնցուցեր է արքայութեան ճամբան, «բարեպաշտ և լաւագոյն կարգի քրիստոնեայ» յորջորջելով Տէօվլէթեանը, որ հացի մարդը եղած է միշտ իր կրօնական բոլոր ծպտումներուն մէջ, և որուն նշանաբանը եղող Աւետարանը, Ցիսուսինը և ճշմարիտ աւետարանականինը չէ։ Եթէ այս չէ իրողութիւնը, այն ատեն ուրեմն Տոքթ. Կէյթս, գործանոցին հսկող տեսուչը թող ստորագրէ բարի վկայութեան թուղթ մը, Տէօվլէթեանի հասցէին։ Հակառակ պարագային անխախտ պիտի մնան մեր համոզումները, և Տէօվլէթեան պիտի մնայ մեր մատնանշած մարդը։

ՄՈՒՇԵՂ, ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Արաբկիր 11 Նոյեմ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 8 Դեկ. 1900

Մեր և Լիվրբուլի հրապարակները տակաւին կը սպասեն բամպակի բերքին նկատմամբ ըլլալիք պաշտօնական յայտարարութեան, որուն այսշաբի ուշանալը յառաջ բերած է բնականաբար կասկածներու ահագին թիւ մը և կը շարունակէ ձգել հրապարակը աւելի կամ նուազ անորոշ ու տարտամ վիճակի մը մէջ։ Ահասիկ գլխաւորաբար այդ պատճառաւ, հանդարտ հրապարակ մը ունեցանք վերջացող շաբթուն մէջ գործառնութեանց և գիներու փոփոխմանց տեսակէտով։ Պատրաստ բամպակի վաճառքը չափաւոր քանակներու չուրջը դարձաւ վերջին 8 օրուան մէջ, սակայն մանածագործները վերջին 2 շաբթուան մէջ գնեցին թէ՛ սթօքէն և թէ՛ ճամբան գտնուած քանակներէն 200,000 հակի խոշոր քանակը, և որ եթէ խնդրանքի աճումը մը կը նշանակէ միւս կողմէ ալ նշան մը է ապագային վրայ աւելի վրատհութեան։

Ամերիկան և հնդկական տեսակներու գիները բաղդատմամբ նախորդ ուրբաթ օրուան, 1/16 բէնսի անկում մը կը ցուցնեն։ Իսկ ապագայ գիները լինկած են 5—6 կտորակ։ Այս շաբթուան սթօքին և ճամբան գտնուած քանակներուն թիւը նուազ եղած է բաղդատմամբ անցեալ շաբթուան, վիճակ մը որ անյուսալի էր այս թուականին։

Ամերիկայէ ստացուած նամակներուն եզրակացութիւնները յոռետես են ընդհանուր առմամբ նոր բերքին նկատմամբ, մեր նախորդ յօդուածներով բացատրուած պատճառներով։ Արդ, սա է ամէնէն գլխաւոր և ամէնէն կենսական խնդիրը թէ եթէ երբեք նոր բերքին քանակը 10 միլիոնէն աւելի չըլլայ բամպակին ներկայ 5 1/16 բ. գինը պէ՞տք է նկատել շատ վար. շատ վեր կամ չափաւոր։ Այս հարցումն է որ անգլիական մէկ քանի թերթերու առեւտրական յօդուածներուն գլխաւոր նիւթը դարձած է այս միջոցիս և որուն աւելորդ է ըսել կարող չեն ո՛ւէ որոշ, յստակ պատասխան մը տալ։ Անշուշտ ոչէ եզրակացութեան մը յանգելու համար, Ամերիկայի բամպակի բերքէն զատ պէտք է նկատողութեան առնել նաեւ Եգիպտոսի, Հնդկաստանի և ուրիշ բամպակ արտադրող աւելի կամ նուազ կարեւոր կեդրոններու նոր բերքերուն վիճակները։ Գիտենք թէ Եգիպտոսի նոր բերքը նուազ է անցեալ տարուանէն և Հնդկաստանինը թէեւ գոհացուցիչ՝ սակայն հեռու է ո՛եւէ աղդեցիկ դեր մը խաղալէ ապագային մէջ։ Կը մնայ անդին սպառման խնդիրը որ գրեթէ է՛ն գլխաւորն է։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ յառաջիկայ երանակին մէջ բամպակեղէն ապրանքներու աշխարհի չորս ծայրերէն հասնելիք խնդրանքին չափը։

Անշուշտ անկարելի է առաջուց վերջնական ու վստահ դաղափար մը տալ այդ մասին, սակայն որչափ որ կարելի է իրաց անցեալ ու ներկայ վիճակներուն վրայ հիմնուելով եզրակացութեան մը յանգիլ, կը համարձակինք այդ մասին մեր անձնական կարծիքը տալ, ըսելով որ ո՛և է պատճառ մը չենք տեսներ որ յառաջիկայ 1901 տարուան մէջ բամպակեղէն ապրանքներու խնդրանքը ա՛նքան ծայրայեղ նուազում մը կրէ որ հակառակ տրամադրելի գտնուած բամպակի քանակին վերջին ծայր չափաւորութեան, մատուցումը խնդրանքէն աւելի ըլլալով, գիներու թաւագլոր անկումներ երեւան գան։ Բաց ի Զինաստանէ որ խոշոր քանակ մը կը սպառէ, չկայ ուրիշ երկիր մը որ կամ քաղաքական և կամ տնտեսական ծանրակշիռ կերպով անընդհատ պայմաններու տակ գտնուած ըլլալով ընդհանուր առեւտուրին լուրջ հարուած մը տալու հանգամանք մը ունենայ։ Զինաստանի ներկայ տագնապալից վիճակը սակայն բացարձակ կերպով դադրեցուցած չէ այդ երկրին առեւտուրը. ապացոյցը կրնայ նկատուիլ Միացեալ Նահանգաց հարաւային կողմի մանածի և կտաւի գործարաններուն (որոնց գործառնութեանց կարեւոր մասը Զինաստանի հետ է) զբաղեալ ըլլալը։

Ինչպէս ըսինք, իրաց ներկայ վիճակը մեզի գաղափար կազմել կու տայ թէ յուսալու չենք գիներու խոշոր անկումներ ապագային մէջ, ընդհակառակը բարձրացումներ չատ հաւանական են։ Անշուշտ, իրրեւ հետեւանք շահագիտներու խաղերուն, պարբերական ելեւէջներ կրնան տեղի ունենալ, սակայն ատոնք հրապարակին ընդհանուր ընթացքին վրայ տեւական ազդեցութիւն մը չեն կրնար ունենալ բնականաբար, նմանելով ճիշդ ամառուան կարճ անձրեւներուն որոնք վայրկենական զովութիւն մը միայն տալ կրնան բերել։

Վերջին շաբթուան մէջ Լիվրբուլ նետուած բամպակի քանակը եղաւ 97,610 հակ։ Ամերիկան տեսակին սթօքն է 427,920 հակ, որ անցեալ շաբթուընէ նուազ է 5000 հակ, իսկ անցեալ տարուան նոյն թուականին սթօքն էր 658,690 հակ։ Հնդկականին սթօքն է 15,110 հակ, անցեալ տարուանը ըլլալով 3,220 հակ, իսկ եգիպտականն է 33,430 հակ, մինչդեռ անցեալ տարի կար 63,680 հակ։

Անգլիոյ համար ճամբան գտնուած քանակներն են.

	1900	1899
Ամերիկեան	264000 հակ	138000 հակ
Եգիպտական	55000 »	56000 »
Հնդկական	8000 »	. . .

Առեւտուրը այս շաբթու գնեց 93403 հակ՝ որուն 82319ը ամերիկեան տեսակէ։

—Կտաւի գրեթէ ամէն ճիւղերու մէջ խնդրանքը թոյլ է, սակայն յաճախորդներու կողմէ առաջարկուած գիները գործարանապետներու պահանջածներուն այժմ աւելի մօտ են քան որչափ էին ասկէ առաջ։ Կալկթայի հրապարակը կը շարունակէ հանդարտ մնալ և հետեւաբար հոնկէ եկած հրամանները՝ պակասած տեսակներու տեղը լեցնելու համար միայն ըլլալով հեռու են լեցուն քանակներ ներկայացնելէ։ Զինաստանէ բաւական լաւ խնդրանքներ եղած են 8էն 10 լիսբանոց խամեռաւ (shirtings) համար։ Փոքր Ասիոյ և Միջերկրականի հրապարակներուն համար ալ փոքր գործառնութիւններ միայն տեղի ունեցան։ Mexican և T Clothներու ծանր տեսակներուն համար բաւական լաւ ծախքեր եղան։

—Արտածման համար մանածի լաւ խնդրանք եղաւ։ Գիները անորոշ են ու անկանոն։

* * *

Անգլիոյ առեւտուրին վիճակը ներկայացնող նոյեմբեր ամսոյ տեղեկագիրը հրատարակուած ըլլալով՝ կը տեսնենք թէ անգլիական և իռլանտական ամէն կարգի արտադրութեանց արտածման արժէքը եղած է 24,624,649 անգլ. ոսկի որ անցեալ տարուան նոյ.ի գումարէն աւելի է 52,709 ա. ո., սակայն ատիկա խարուսիկ յաւելում մըն է Անգլիոյ արուեստագործութեան համար, որովհետեւ եթէ արտադրուած հանքածուխին արժէքը հանենք այդ գումարէն մնացորդը 1,515,284 ա. ո.ի նուազում մը կը ցուցնէ բաղդատմամբ 1899ի նոյ.ին։ Անցեալ ամսուան արտածուած հանքածուխին արժէքը բարձրացած է 3,582,830 ա. ո.ի որ բաղդատմամբ անցեալ տարու անէն աւելի է 1,567,993 ա. ո.։ Անշուշտ այդ յաւելման պատճառներէն մէկն է գիներու բարձրացումները, սակայն բաղդատմամբ անցեալ տարուան՝ նոյ.ին 548,040 թոնս աւելի հանքածուխ արտածուած է օտար երկիրներ։ Հանքածուխի այս տարուան խոշոր արտածումները բողոքի ձայներ բարձրացուցած է անգլիական մամուլին կողմէ որ վտանգ մը կը նշմարէ անգլիական ընդհանուր արուեստագործութեան համար, որուն ջիղն է հանքածուխը, և կ'առաջարկէ կառավարութեան որ հանքածուխի արտածման վրայ տուրք մը դրուի մէկ կողմէն նուազեցնելու համար երկրէն դուրս ելած հանքածուխին քանակը և միւս կողմէն Անգլիոյ օտար մրցակիցները դնելու համար բաղդատաբար անհաւասար պայմաններու մէջ։ Այդ բողոքները արդարացած մը չեն գտած տակաւին կառավարական շրջանակներուն մէջ և հանքածուխի հանքատէրերը կը շարունակեն լեցնել իրենց գրպանները ի վնաս երկրին ընդհանուր առեւտուրին։ Գերմանիա, Անգլիոյ ամէնէն վտանգաւոր մրցակիցը, Նոյ.ի մէջ ստացած է 537,012 թոնս հանքածուխ որ 124,989 թոնս աւելի է անցեալ տարուընէ։

Հակառակ արտածմանց ունեցած նուազումին՝ ներածումներու թիւը աւելցած է 5,488,919 ա. ո. բաղդատմամբ 99ի նոյեմբերին, հասցնելով 49,733,730 ա. ո.ի։ Այս յաւելման գլխաւոր պատճառն է հիւսուածագործութեան ճիւղին համար գնուած հում ապրանքին, բամպակին ղուրթիւնը, որուն արդիւնքը որոշ կը տեսնուի հետեւեալ բաղդատական ցուցակէն.

Բամպակի ներածում Անգլիա.

	1898 Նոյ.	1899 Նոյ.	1900 Նոյ.
Քանակ	143675 թ	88803 թ	137876 թ
Արժէք	4981132 ո	3653006 ո	7503735 ո

Իսկ տարւոյն 11 ամիսները առնելով կը տեսնենք հետեւեալ վիճակը.

	1898	1899	1900
Քանակ	760947 թ	653735 թ	668367 թ
Արժէք	27487311 ո	24402735 ո	34290004 ո

Ա. Գ.

Քաղաքական Լուրեր

ԶԻՆՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Վալտերսի Մարէշալին եւ Զէ.Քի զօրավարին միջադէպը.—Յոռետես կարծիքներ.—Ծովասպառնալիքներ։

Ուաշինկթըն, 11 դեկտ.—Զէ.Քի զօրավարը Վալտերսի մարէշալին ուղղեց նամակ մը, որով խստիւ կը բողոքէ Բէ.քինի դիտարանին աստեղագիտական գործիքները վերցուած ըլլալուն դէմ. Նաեւ թէ ամերիկեան զինուորներու պաշտպանութեանը յանձնուած քաղաքին շրջականերէն պիտի վանէ աւարառութիւն ընողները։ Վալտերսի մարէշալը որուն հասեալ չէ թուած այդ նամակը, առանց պատասխանելու եւ ղրկած է զայն։

Պեքին.—Բէ.քինէն հետեւեալը կը հեռագրէ Վալտերսի մարէշալը.—«Զէ.Քի զօրավարը գրաւորապէս ցաւ յայտնեց այն նամակին համար զոր ուղղած էր Բէ.քինի դիտարանին աստեղագիտական գործիքներուն նկատմամբ։ Մէկդէպը փակուած նկատուած է։»

Ուաշինկթըն.—Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Զէ.Քի զօրավարը երբ գրեր է Վալտերսի մարէշալին, բոլորովին անկրաւ չէ եղեր. բայց ցաւ կը յայտնուի թէ Զէ.Քի զօրավարը քիչ մը խիստ լեզու գործածած է Վալտերսի մարէշալին հանդէպ։ Դիտել կը տրուի թէ կարելի է որ ամերիկեան զօրավարը իրաւունք չունէր դիտողութիւններ ընելու, քանի որ ամերիկեան զինուորները մեկնած են և թէ Մ. Նահանգները իրենց դեսպանատան պաշտպանութեանը համար պահակազօրքը միայն ունին որոնք ընդհանուր հրամանատարին տրամադրութեանը տակ չեն։ Արդէն Վալտերսի մարէշալը ու Զէ.Քի զօրավարը հաշտուած են։

Բեռերսպուրկ.—Թէյն Զինէն հետեւեալը կը հեռագրէն ռուսական թերթի մը.—Դեկտեմբեր և յունուար ամիսները Մայրագոյն Արեւելքի մէջ դժնդակ տնակընկալներ վերապահուած են Տէրութիւններուն։ Զինացիները կերպարն տարեզլուխը տօնել այդ անկոչ հիւրերէն վրէժ-

—)(54)(—

ԹՈՐԹ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՒՐՏ ՌԻՉՄՈՆԴԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Թ. Ս.

—Կրնամ այդ հարցումներուն գոհացուցիչ պատասխաններ տալ և գոհացնել ձեր հետաքրքրութիւնը, ըսաւ Սըր Ճօ, որ իր աթոռը մտցնելով Կրասին և իր ճշգիմ ձեռքերուն մէջ առնելով Կրասի գիրուկ ձեռքերը, ինչ որ նորատի աղջիկը թոյլ տուաւ մտախոհ ձեւանալով։ Կարդաս առաջ երթանք։ Նախ Ռաուլէն սկսինք. Հնդկիները անոր մահը կ'ուզեն, որովհետեւ համարձակած է իր աչքերը Դեղին Մարգրիտին վրայ դարձնել։ Ոչ մէկը կրնայ խոչընդոտ կանգնիլ անոնց՝ այդ նպատակին հասնելու համար։ Հիմա Ռաուլ չատոնց անդիի աշխարհ չուած պիտի ըլլար այնպիսի մեքենայութեան մը շնորհիւ, որ չատ բնական պիտի թուէր ամէնուն։

Կրաս Հօդրօբ մտածկոտ կերպարանք մը առաւ։

—Ի՞նչ կ'ըսէք Ճօ, հարցուց Կրաս։ Այդ աղջիկը ո՛րքան մեծ կարեւորութիւն ունի որ Ռաուլ չհամարձակի իր նայուածքը անոր վրայ դարձնել։

—Ռաուլ խենդի պէս սիրահարուած է այդ աղջկան, որ պէտք է խոստովանիլ թէ հիանալի գեղեցկութեամբ մը օժտուած է։

—Ա՜հ...

Այս բացագանչութիւնը արհամարհանքով դուրս թափաւ Կրասի շրթունքներէն։

Սըր Ճօ Էճբրթըն այն բնազդական նախանձին վերագրեց ատիկա, զոր ընդհանրապէս ամէն գեղեցիկ կին կ'ունենայ երբ ուրիշ կիներու գեղեցկութիւնը կը գովեն իր առջեւ։

—Ուրեմն, յարեց Սըր Ճօ, Պ. տը Պըլինեաք բուռն սէր մը կը տածէ Մայա Նիմայի նկատմամբ. մէկ խօսքով իր պաշտելի կուռքն է անիկա և սակայն իր կեանքը վրայ պիտի տայ անոր համար։

—Սիրահարուա՞ծ մի, բայց անհետեւանք քմահաճոյք մըն է ատիկա։ Ամէն պարագայի մէջ մտադիր չէ ամուսնանալ անոր հետ։

—Բայց ներեցէք...

—Եթէ այդ աղջկան հետ ամուսնանայ, խենդութիւն, անարժան գործ մը ըլլալ կ'ըլլայ։ Ազնուական երիտասարդ մը դեղին, օտարացեղ աղջկան մը հետ ամուսնանա՛յ, որ թերեւս հնդկուհի մը, բարիա մը, գձուռ արարած մըն է, զոր բարեսիրտ Ֆրանսացիներ, առանց հոգածու ըլլալու իրենց արժանապատուութեան, զայն որդեգրելու խենդութիւնը ըրեր են։

Կրաս խօսած պահուն հեռադեռէ կ'ոգեւորուէր. անգլիական ամբարտաւանութիւնը կատաղի բարկութեան մը մատնած էր զինքը։

—Եւ ըսել թէ կը խորհէր Կրաս, քիչ մնաց պիտի ամուսնանայի Պ. տը Պլինեաքի հետ։

—Ներեցէք սիրելի Կրաս պատասխանեց Սըր Ճօ որ չաբաճճի հաճոյք մը կը զգար Կրասի բարկութեան ատիճանական փոփոխումները դիտելով, շատ սխալ գաղափար կազմեր էք այդ աղջկան վրայ։ Անիկա բարիաներու ստորին դասակարգին չի վերաբերիր բնաւ։ Իրաւ է որ դեղին մըն է, բայց իր մարթին գոյնը հաղիւ ոսկեգոյն է, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ Պրահմաններու ազնուապետական դասակարգին կը պատկանի, որուն վերաբերողները ինչ աւելի ճերմակ մորթ կ'ունենան։

—Այո՛, գիտեմ, ընդմիջեց Կրաս, չկրնալով զսպել իր անհամբերութիւնը և արհամարհանքով ցնցելով իր ուսերը։ Առաջին դասակարգը ծնած է կ'ըսեն Պրահմանի գլխէն, պատերազմիկները՝ անոր ուսերէն, վաճառականները՝ որովայնէն և արհեստաւորները՝ անոր ոտքերէն... բայց այս ամէնը մեզի ի՞նչ։

—Սակայն սիրելի Կրաս, ստիպուած էք խոստովանելու թէ շատ մը ֆրանսացի և նոյն իսկ անգլիացի կիներ աւելի թխամորթ են քան այդ աղջիկը։ Հաբաւ, գաղթածին կամ Հավանացի կին մը կրնայ համարուիլ։

—Հակցանք, ամէն գեղեցկութիւն ունի։

—Մանաւանդ որ, աւելցուց Սըր Ճօ, այդ վերջին բառերը շեշտելով, իշխանական արիւն ունի իր երակներուն մէջ։ Իր հայրը հիւսիսային Հնդկասանի Բաճամըն է, զոր անգլիացիները իշխանութենէ ձգած են։ Շատ փոքր հասակէն՝ այդ աղջիկը Պրահմանի պաշտաման նուիրուած է։ Մասնաւոր ուխտ մըն է զոր այդ մանուհանդները Լոդիւսի ուխտ կը կոչեն։ Դիտա՞ծ էք որ վզին վրայ այդ ծաղկին մէկ փոքր պատկերը նկարուած է։

—Տեսակ մը տարօրինակ նշան, զոր տեսած եմ։

—Արդ այն պրահմանը որ կը հետապնդի անոր, շատ կիրթ և մեր քաղաքակրթութեան, մեր բարքերուն ու սովորութեանց հիմնապէս տեղեակ անձ մըն է, որ լաւ անգլերէն կը խօսի. քիչ մը բրինձի փոշի քսելով երեսը՝ կրնայ կատարեալ ճենիվեճ մը ըլլալ։ Այն ամէն մարդ որ համարձակի իր ձեռքը վերցնել Դեղին Մարգրիտին վրայ, այդ մոլեռանդ պրահմանին կողմէ պիտի սպաննուի, որ իր տրամադրութեան տակ ունի մէկ քանի վարպետորդի մարդիկ։ Հետեւաբար այդ պրահմանը այս կամ այն կերպով սպաննել պիտի տայ զանոնք։

—Շարունակեցէք սիրելի Ճօ, շատ հետաքրքրաշարժ է ձեր ըսածը։ Իրաւ ոչ շատ տարօրինակ բան է ատիկա։

—Դալով Դեղին Մարգրիտին, ո և է վտանգ չկայ անոր համար։ Օր մը երբ չափահաս ըլլայ, պիտի առեւանգուի և լաւ հսկողութեան մը տակ հնդկական մեհեան մը պիտի առաքուի, որուն անունը չեմ յիշեր հիմա։

—Ո՛ և է վտանգ չկայ անոր համար

(Շարունակելի)

լուծելէ ետքը։ Քաղաքական կացութիւնը խիստ խառնաշփոթ է և մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Շարժումը կը մեծնայ ընկերներուն մէջ։ Հունձքերը փճացած և երկիրը աւերակ դարձած ըլլալով, ժնեւը չարժումներէ կը վախցուի։ Զինացիներէն շատերը մեծաքանակ զէնք ունին։

Հոնկ-Քոնկ։ — Ծովասպատակութեան և գողութեան դէպքերը կ'աւելնան Քուանկ-Սիի և Քուանկ-Թունկի մէջ։ Ուղեւորութիւնները ապահով չեն։ Պաշտօնատարները անկարող կ'երեւան բարեկարգութիւնը վերահաստատելու։ Ծովասպատակները՝ Զէ-Քուանկի մօտ նաւ մը բռնելով մէջը գտնուած դրամները կողոպտեցին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Թագուհին շոքոյտն։— Ապագայ ինքնօրինութիւն։— Պատերազմին ծախքերը։

Լոնտոն, 11 դեկտ.— Այսօր Եդուարդ ժողովին ներկայացան քանի մը փոքր և շահեկան խնդիրներ։ Եդեսիոնան մը գանգատեցաւ թէ Էնտիմիթը պաշտպանող զինուորները տակաւին չեն ընդունած թագուհիին շոքոյտն, Պ. Բոուէլ Ուիլիէմն որ երբեմն պատերազմական նախարարութեան ելմտական քարտուղարն էր, պատասխանելով ըսաւ թէ իրեն տեղեկութիւն չէր տրուած որ Էնտիմիթը պաշտպանող զինուորները թագուհիին շոքոյտն չէին ստացած և թէ չստացողները ամէնք է դիմեն Բարեյուսոյ Գլուխին հաղորդակցութեանց գիծերը պաշտպանող հրամանատարին, վասն զի ան է որ բաշխումները կը կատարէ։ Եդեսիոնան Պ. Հարուստ հարցուց գաղթային նախարարին թէ Պոէրներուն ուղղուելիք յայտարարութեան մէջ պիտի նշանակուի՞ թէ պարագաները ներածին պէս ինքնօրինութիւն պիտի տրուի նոր գաղթավայրերուն։ Գաղթային նախարար Պ. Չէմպրլէն հաստատական պատասխան տուաւ, ըսելով որ կարելի եղածին չափ յստակ և բացորոշ պիտի ըլլայ Պոէրներուն ուղղուելիք յայտարարութիւնը և թէ այդ առթիւ ձեռք պիտի առնէ Սըր Ալֆրէտ Միլների կողմէ առաջարկուելիք պայմանները։ Ցեսոյ Եդեսիոնան Ժողովը ելմտացոյցի յանձնաժողովի վերածուեցաւ՝ վիճառանելու համար այն տասնըվեց միլիոն ոսկիի վարկին վրայ՝ զոր կառավարութիւնը կ'ուզէ Թրանսվալի պատերազմին և Զինու արշաւանքին յաւելուածական ծախքերը գոցելու նպատակով։ Պ. Պրոտրիք, պատերազմական նոր նախարարը, այդ մասին մանրամասն բացատրութիւններ տուաւ յանձնաժողովին։ Այդ գումարին մէկ միլիոն ոսկին յատկացուած է Թրանսվալի ոստիկանութեան զօրախումբին կազմակերպութեանը՝ Պատէն Բոուէլ զօրավարին հրամանատարութեանը տակ։ Նաև էկս միլիոն ոսկի Զինու արշաւանքին համար։ Պ. Պրոտրիք դիտել տուաւ թէ հարաւային Ափրիկէի գրաւման բանակը հիմա, դէպքերուն բերմամբ, վեց ամիս առաջուընէն աւելի բազմաթիւ է, և թէ հարկ է ամէն շաբթու, անցեալ յուլիս ամսուն եղածին չափ, ռազմամթերք և պաշար ղրկել Բարեյուսոյ Գլուխը։ Սըր Ուիլեէմ Հարքորթի ծանոյց թէ պիտի քուէարկէ ուղուած վարկը, սակայն մեղադրեց կառավարութիւնը թէ սխալ հաշուած էր թշնամին ոյժը։ Հարցուց թէ ինչո՞ւ համար Լորտ Ռոպէրթի պատերազմը աւարտած է կ'ըսէ, երբ Պ. Պրոտրիք կը յայտարարէ թէ պէտք է 210,000 զինուոր պահել հարաւային Ափրիկէի մէջ և ամէն շաբթու ռազմամթերք և այլն ղրկել առաջուան չափ։ Խօսեցաւ նաև Սըր Զարլս Տիլք, Սըր Հոնսբուտ Վիլսընդ և Սըր Ա. Պարթլէթ։ Ցեսոյ 8ի դէմ 284 ձայնով քուէարկուեցաւ տասնըվեց միլիոն ոսկիի վարկը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ռեքիմենտներու պատանեցումը։—Սըր Ա. Միլների պատասխանը։— Դատապրութիւն։—Սիրլ զօրավարը։—Պիօմֆոնթայն։—Գերմանիոյ Խորհրդարանը։

Բարեյուսոյ Գլուխ, 11 դեկտ. — Սըր Ալֆրէտ Միլներ պատասխանեց Ափրիքատէրներուն թէրը աւելցաւ։ Զրոյց ելլելով որ Լորտ Ռոպէրթի կեանքին դէմ դաւադրութիւն մը կայ հոս կատարելիք ուղեւորութեան միջոցին, ոստիկանները հսկողութեան տակ առին քանի մը հոգի որոնք գործը կռահելով ետ կեցան իրենց ծրագրին գործադրութենէն։

Լէյտնպուրկ։ — Սեպտեմբերի զօրավարին զօրախումբը երեկ իրիկուն Լուքոֆի հասաւ։ Ճամբան միշտ յարձակումներ կրած էր Պոէրներէն։ Զօրախումբը ձեռք անցուցած է 800 ձի, 700 եզ, 20,000 ոչխար և բազմաթիւ կառքեր։ Նաև երեսուն հոգի գերի բռնած է։

Պիօմֆոնթայն։—Հանրային բարեկարգութեան օգտին համար Պիէմֆոնթայնի փողոցներուն մէջ հիմա ելեքտրական լոյս կը գործածուի ամբողջ գիշերը։ անընդհատ չրջուն պահակներուն մէջ կը պտտին։

Պերլին, 11 դեկտ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ Պ. Պէպլէյ յայտարարեց թէ ընկերվարականները կատարելապէս համաձայն են փոն Պիւլով կոմսին յայտարարութեանց Թրանսվալի խնդրին համար։ Ընկերվարականներն էին որ, ըսաւ Պ. Պէպլէյ, հակառակեցան 1896ին Վիլհէլմ կայսր կողմէ Քրիւկէր նախագահին ուղղուած հեռագրին։ Ուրեմն հիմա կը բռնեն պատասխանել Պ. Քրիւկէրը ընդունելու համար եղած մերժումը։ Այդ կերպով Գերմանիա անկեղծութեան հակառակը գործած պիտի նկատուի։ Ոչ միայն այդ հեռագիրը, այլ նաև նոյն ատենի արտաքին գործոց նախարար Պառոն Մարշալի յայտարարութիւններն ալ քաջալերեցին Պոէրները, որպէս զի Գերմանիոյ աջակցութեանը վստահին։ Պառոն Մարշալ ապահովցուց զանոնք թէ Գերմանիոյ չահը կը պահանջէ որ հարաւային Ափրիկէի երկու հանրապետութիւններուն անկախութիւնը պահպանուի, վասն զի Անգլիա եթէ անոնց տիրապետէ, Գերմանիոյ չահերը մեծապէս պիտի վնասուին։ Այդ պարագաներուն մէջ՝ Պ. Քրիւկէր ինքզինքը արտօնուած կը զգար Պէրլին երթալ իր երկրին ի նպաստ վերջին ջանք մը փորձելու համար։ Պէտք էր զայն ընդունիլ, որովհետեւ այդ դիւցազն ծերունին մերժելը մարդկութեան դէմ ոճիր մը կը համարուի։ (Բուռն ծափահարութիւններ։) Ամբողջ աշխարհի հակակրութիւնը հրաւիրեցինք մեր վրայ։ Երբ Պ. Լուպպ ընդունեց Պ. Քրիւկէրը, կայսրն ալ պէտք էր այնպէս ընէր։ Տեսէք Անգլիոյ լրագիրներուն ընթացքը։ կարդացէք նաեւ Հոլանտայի լրագիրները։ Ասոնց մէկը կ'ըսէ թէ Գերմանները միայն Աստուծմէ և իրենց մեծ մօրէն կը վախնան։» Պ. Պէպլէյ եզրակացուց թէ Պ. Քրիւկէրի մերժումը տիեզերական զայրոյթ մը պատճառած է որուն հետեւանքները զգալի պիտի ըլլան։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Հանդիսաւոր օր մը։— Պաշտօնական հրաւիրեցեր։— Իրաւարարութիւնը։

Լա Հէյ, 11 դեկտ.—Պ. Քրիւկէր այսօր ալ հանդարտ օր մը անցուց։ Օթէլին առջեւ կեցող ժողովուրդին թիւը զգալապէս նուազած է։ Այսօր չատ մը այցելութիւններ ընդունեց։ Հոլանտական վարժարաններու կողմէ այս իրիկուն կատարուելիք ցայտերգը յետաձգուեցաւ, կամ աւելի ճիշդը արգիլուեցաւ, վասն զի կը վախցուէր թէ մի՛ գուցէ անհաճոյ դէպքեր պատահին։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Պոֆոռ այս շարթու հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ Քրիւկէր նախագահին։ կ'ըսուի թէ մօտերս պետական սեղան մըն ալ պիտի տրուի։ Հոլանտական լրագիրները կ'արտատպեն Գերմանիոյ նախարարապետին յայտարարութիւնները, առանց բան մը աւելցնելու իրենց կողմէ։

—Այն տեսակցութեան միջոցին զոր Քրիւկէր նախագահը և տոքթ. Լէյտս ունեցան Հոլանտայի նախարարապետին և արտաքին գործոց նախարարին հետ, նախագահը նորէն բացատրեց իր ուղեւորութեան նպատակը որ է իրաւարարութեան գաղափարը արծարծել։ Հոլանտական կառավարութիւնը դիտել տուաւ Պ. Քրիւկէրի թէ պարտաւոր է չկրգալ մեզ։ Իրաւարարութեան մը նախաձեռնութիւնը պէտք է մեծ տէրութիւններէն գայ։ երբ ատոնք որոշում մը տան, հոլանտական կառավարութիւնը այն ատեն պիտի մտածէ ընելիքը։

ՀՈԼԱՆՏԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Դիւանագիտական խնդիր։— Հարցասցնդում Հոլանտայի Երեսի։ Ժողովին մէջ։

Լա Հէյ, 11 դեկտ.— Հոլանտայի Եդեսիոն։ Ժողովին մէջ Պ. Վան Պիլսան այսօր արտաքին գործոց նախարարին հարցապնդում մը ըրաւ Հոլանտայի և Բորթուկալի միջեւ եղած խնդրին համար։ Պ. տը Պոֆոռ, արտաքին գործոց նախարարը, պատասխանեց թէ ուրախ է որ առիթը կը տրուի իրեն բացատրութիւն տալու խնդրի մը վրայ որ խիստ չափազանցուած է։ Նախարարը յարեց։

Ընդեմ. 17ին Բորթուկալի դեսպանը տեղեկութիւն տուաւ ինծի թէ իր կառավարութիւնը կ'ուզէր ետ առնել Պ. Բօթի (Լուրէնսօ Մարքէզի հոլանտական ընդհանուր հիւպատոսը) պաշտօնը վաւերացնող հրամանագիրը, վասնզի պատերազմի արգիլեալ նիւթերու անցնելուն մասնակցած է՝ իբրեւ հոլանտական ու Թրանսվալի հիւպատոս իր այդ կրկին պաշտօններէն օգտուելով։ բայց Բորթուկալի դեսպանը յարեց թէ իր կառավարութիւնը նախամտծար կը համարի որ հոլանտական կառավարութիւնը նախաձեռնութիւն ստանձնէ այդ տեսակ պարագայի մը մէջ։ Ես չեմ ուզեր Պ. Բոթը պաշտօնէ դադրեցնել, նախապէս քննութիւն մը չկատարած։ այդ պատճառով էր որ երեք ամսուան արձակուրդ տուի անոր։ Այս որոշումը նպաստաւոր ընդունելութիւն մը չգտաւ Լիզպոնայի մէջ։ ուստի ծանուցի Բորթուկալի կառավարութեան թէ Պ. Բոթի պաշտօնը վաւերացնող հրամանագիրը եթէ ետ առնէ, այդ տեսակ արարք մը նուազ բարեկամական պիտի նկատենք։ Հակառակ այս յայտարարութեան, Բորթուկալ ինքզինքը առաւ գործը, և ես ալ Լիզպոնայի հոլանտական դեսպանէն պահանջեցի որ Լիսէ գայ, գործին վրայ բացատրութիւն տալու համար։ Պ. Բոթ ալ քիչ ատենէն Հոլանտա կուգայ։»

Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ հիմակուհիմա չուզեր ուրիշ մանրամասնութեանց մէջ մտնել։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսական հանրապետութիւն։ — Աւստրիոյ բարեկամական կոչումներ։—Մալթա կղզին։ —Պորտիոյ Շահը։

Ակաւասիկ այն պաշտօնական հրամանագիրը որ կը վերաբերի ֆրանսական հանրապետութեան։

Ցեսոյ Ա.—Ծովային նախարարութիւնը արտօնուած է նաւարաններուն մէջ չինել տալու կամ անկատական ճարտարագործներու յանձնարարելու հետեւեալ պատերազմական նաւերը, որոնց համար պիտի ծախսուի 526,836,000 ֆր.։ Պիտի չինուին վեց զրահաւոր 14,865 թօնօ տարողութեամբ, 5 զրահաւոր-յածանորակ 12,600 թօնօնոց, 28 թորպիլեակալոծ 305 թօնօնոց։ Վերջապէս թորպիլանաւեր, ընդհանրապէս չոգենաւեր, որոնց թիւը յետոյ պիտի որոշուի և որոնց համար 118,300,000 ֆր. պիտի ծախսուի։

Ցեսոյ Բ.—1901ի ելմտացոյցին մէջ նաւային նոր չինութեանց համար նախատեսուած վարկերը, զորս ներկայ պաշտօնագիրը կ'արտնէ գործածել մինչեւ 1907 յունուար 1, 762,212,000 ֆրանքի գումար մը կը ներկայացնեն։ Այս ծախքերը պիտի հոգացուին իւրաքանչիւր տարեշրջանի ելմտացոյցին մէջ նշանակուած սովորական աղբիւրներէն։ Ամէն տարուան ելմտացոյցի օրինագծին պիտի կցուի ցուցակ մը, ուր պիտի նշանակուի ներկայ օրինագծին մէջ գտնուած ծախքի գումարներուն մէկ մասը։

Ցեսոյ Գ.—Երբ տարեշրջանի մը վերջը այդ վարկերը չեն ծախսուած բոլորովին, ըստ օրինի երկրորդ տարուան մարտ 31էն առաջ յաջորդ տարուան ելմտացոյցին մէջ պիտի անցուին, ուր իրենց նախկին տեղը պիտի նշանակուին։

—Վիեննական թերթ մը հետեւեալը կը գրէ Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Բէքպէրի ծրագիրներուն վրայ։—Մեքան ալ բաղձալի ըլլայ որ Խորհրդարանը իր գումարումէն անմիջապէս յետոյ աշխատելու կարող ըլլայ, դժբախտաբար այնպէս կը կարծուի թէ խափանարար ընթացքը արգելք պիտի ըլլայ բանակցութեանց։ Արդ, նախարարութիւնը համակարծիք չէ թէ այդ խափանարար ընթացքին պէտք է պատասխանել երկրին հիմնական Օրէնքին ջնջումովը կամ նմանօրինակ միջոցով մը։ Զեռք առնուած այդպիսի միջոց մը պիտի աւելցնէ դժուարութիւններ։ Նախ և առաջ Հունգարիան, որ խորհրդարանական վարչութեամբ կառավարուող Աւստրիոյ հետ միայն դաշինք կը կնքէ, նոր փորձեր պիտի ընէ իր ի քնջրինութիւնը աւելցնելու համար։ Նոյն սուլի պիտի նըստի մեզի Հունգարիոյ հաւանութիւնը առնելու համար ոչ-խորհրդարանական Աւստրիոյ հետ դաշնադրութիւն կնքելու պարագան։ Ա.՝ ինչու համար կառավարութիւնը նպաստ ունի, Խորհրդարանը գումարուելուն պէս, երկու երկիրներու միջեւ գտնուած դաշնադրութիւնը ի գործ դնելու։ Բայց հաւանական չէ որ խափանարար ընթացք ունեցող կուսակցութիւնը արգելք ըլլայ պատուիրակներուն ընտրութեան, որուն կարելի չեղաւ ընդդիմանալ նոյն իսկ լուծուած Խորհրդարանին մէջ։ Եթէ խափանարար ընթացքը չարունակուի իսկ, կառավարութիւնը ո՛չ կերբով և ոչ ալ անհամերաթեամբ պիտի վարուի։ Կացութիւնը քիչ մը բարւոքած է։ յարաւեւութեամբ, համերաթեամբ, մեծ անկողմնակալութեամբ կառավարութիւնը ողջիչ ազդեցութիւն մը պիտի ունի։ Ամենայն դէպս, Լիզպոնայի մէջ։ ուստի ծանուցի Բորթուկալի կառավարին թէ Հունգարիոյ Խորհրդարանը վերջնական

օրթոտոքս աղջկան մը հետ ամուսնանայ։ Երբ կոտակին բոլոր արամադրութիւնները գործադրուին, Մուցած գումարը նաև պիտի յատկանայ իր որդւոյն՝ Նիքոլայի։ Վախճանելը նաև փափաք կը յայտնէ որ Բարիզի մէջ թողուի։

ՇՈՎԱՑԻՆ Նախարարութիւնը ուզեց որ կամուրջին և կարգ մը նաւահանգիստներու նորոգութեանը համար Սինոպէն բերուած ատաղձները մաքսէ զերծ ըլլան, բայց մաքսային վերատեսչութիւնը պատասխանեց թէ այդ ատաղձները պէտք է մաքսի ենթակայ ըլլան, քանի որ կամուրջը հասոյթ արտադրող հաստատութիւն մըն է։ Զեռնհաս իշխանութիւնը ընդունեց մաքսային վերատեսչութեան յայտարարութիւնը և ըստ այնմ հարկ եղածը գրուեցաւ պէտք եղած տեղերը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ տեղեկագրութիւններէն տեսնուելով որ Կ. Պոլսոյ մէջ այս միջոցիս այրերէն աւելի կիներէն մահ կը պատահի, ձեռնհաս պաշտօնաթանը գործին կարեւորութիւնը նկատողութեան առաւ և հարկ դատեց որ և է որոշում տալէ առաջ, տոքդ. Պէսիմ Էֆէնդի փաշայի կարծիքը առնել այդ մասին։

ՄԷՏԷՐԻՍԷՆԵՐՈՒ ուսանողներու տըրուածին պէս ուսուցիչներուն ալ դրամական պարգեւներ պիտի տրուին Բամազանի առթիւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ թղթատարական փոխադրութիւնները ապահով կերպով կատարելու համար պէտք է որ սուրհանդակները ճամբայ ելլելէ առաջ տեղական կառավարութիւններուն իմաց տան և պէտք եղած թուով ոստիկան-զինուոր առնեն հետերնին։ Այդ մասին թերացող կառավարական պաշտօնեաները պիտի պատժուին։

ՀԵՆԵԼԱԶՕՐԵՐՈՒՆ համար նոր հրահանգ մը պատրաստուելով ղրկուեցաւ բոլոր զօրաբաժինները։

ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՀՄԷՏԻ հրապարակին վրայ Գերմանիոյ կայսր ուղեւորութեան յիշատակին համար կառուցուած աղբիւրը, առջի օրը, Ջուր հոսեցուցին՝ փորձի համար։

ԹԷՊԻՐՏԱՂԻ Կիւնիւզլի թէյէ անուն տեղը պահականոց մը պիտի շինուի՝ հեծեալ տաբ ոստիկան-զինուորներու յատուկ։

ՄՇՈՒԾ.—Երէկ առաւ Հիսարէն վար տիրող մշուշին պատճառով Շերքէթի շոգենաւերը չկրցան երթեւեկել։ Հիսարէն վար եղած նաւամատոյցներէն միայն շոգենաւերը կրցան ժամանակին ճամբայ ելլել։

ՇԻՐԲԻԹԻ ԽՍՅՐԻԼԻի շոգենաւերուն ժամանակացոյցը Բամազանի մէջ փոփոխութիւններ պիտի կրէ։

ԽՈՅԻ ԵՒ ՍԱԼՄԱՍՏԻ օմ. հիւպատոսը, կ'ըսէ Իգտամ, Էրզրումէն Պարսկաստան փախցուած խաղողներու գրաւման դրամը իւրացուցած ըլլալով, ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշած է այդ գումարը գանձել նոյն հիւպատոսէն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Քօմաբրիս նաւը Դանուբէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց ձմերելու համար և Գալաթաշի առջեւ խարսխեց։

ՀԻՄԱԶԻ հեռագրաթելին կայաններու բոլոր պաշտօնեաները ընտրուեցան՝ երեք ատիճանի վրայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութիւնը որոշեց հարկ եղածը գործադրել այն տեղեկագրին նկատմամբ թէ Խասգիւղի մէջ Հրեաներու յատուկ նախնական վարժարանները առողջապահական չատ գէշ պայմաններու մէջ կը գտնուին, որով կարգ մը տարափոխիկ հիւանդութեանց պատճառ կ'ըլլան։

ՄԻՏԻԼԻԷՆ կը գրեն թէ այս տարի ձիթապտուղի բերքը անցեալ տարիէն աւելի չէ։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ հրահանգ տըրուեցաւ որ սրճարաններու մէջ խաղէի դաւաթները միեւնոյն ամանին մէջ չլուացուին, վասն զի կրնայ ըլլալ որ դանազան հիւանդութեանց ճարակներուն պատճառ ըլլան։

ՏԷՖԹԷՐԻԱՆԷԻ վերատեսուչ Բիզա փաշա ապաքինած ըլլալով, քանի մը օրէն պիտի սկսի պաշտօնատեղին յաճախել։

ԾԵՏՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ. — Սկիւտարի պատժական ատեանը դատեց Հայտար Փաշայի հրէական վարժարանին տնօրէն Շահապիա Էֆ.ն որ Լէոն Թարանթօ անուն տղայ մը ծեծած ըլլալուն համար տղուն ծնողքը դատ բացած էր անոր դէմ։ Շահապիա Էֆ. դատապարտուեցաւ տասնըհինգ օրուան բանտարկութեան։

ՄԻՏԻԼԻԻ պատժական ատեանը վերջերս դատեց չորս հոգի որոնք երեք ամիս առաջ Նոյն կղզիին մէջ Ռուսանա անուն անձը իր տանը մէջ գիշերանց սպաննած էին։ Սմբաստանեաներէն երկուքը մահուան դատապարտուեցան և միւս երկուքն ալ անպարտ արձակուեցան։

ԹԻՒՆԷԼԻՆ երթեւեկութիւնները շաբաթ իրիկուն սովորականէն կանուխ դադրեցան, վասն զի վագոնները քաղաղ պարանները փոխուեցան, ինչպէս կ'ըլլայ երկու տարին անգամ մը։ Գործողութիւնը երկու ժամ տեւեց։

ԶԱՄԻՒ.—Այս տարի Իզմիր տարուած առաջին տեսակ Սուլթանիէ չամիչներուն քանակութիւնն է 199,000 կենդիներ, որոնց 182,000ը ծախուեցան։ Ուրիշ տեսակ չամիչներէն ալ 596,000 կենդիներ հասան և 550,000ը ծախուեցան։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Այվալըքի մէջ վերջերս Տիմիթրի անուն մարդ մը մեռեր է հարիւր եօթը տարեկան։ Ամբողջ կեանքին մէջ պզտիկ ջուրով լոգանք կը կատարէ եղեր՝ նոյն իսկ ամեռուան ամէնէն սաստիկ առթիւ։

ՍԱՄԱՖԻՐՈՅ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհը, ինչպէս ծանուցինք, սկսաւ սրճարանէ մը զոր Քոչօ անուն մարդ մը վարձած էր և Ստեփան անուն Հայու մը սեպհականութիւնն էր։ Կրակը անիջական կերպով տարածուելով Ստեփան որ սրճարանին վրայի տունը կը բնակէր, հազիւ կրցաւ ընտանիքով կեանքը ազատել։ Ստեփանի գլուխը և ձեռքերը վիրաւորուեցան։ Կնոջն ալ ողնայարը վնասուեցաւ։ Շէնքերը փայտաշէն ու խիտ առ խիտ ըլլալով եղած ջանքերը ապարդիւն մնացին։ Այրեցան հինգ տուն, նամակատուն մը, երեք սրճարան, երեք գինետուն, երեք մրգավաճառի խանութ, երկու մսավաճառի խանութ, և ուրիշ խանութներ՝ ընդամէնը քսանըմէկ շէնք։ Հրդեհին վայրը փութացած էին կեդրոնական հրամանատար Սաատէտտին փաշա, ոստիկանութեան նախարար Շէֆիգ պէյ և ուրիշ պաշտօնատարներ։ Հրդեհը սկսած չէնքը՝ թէ սրճարանը և տունը՝ 10 տարիէ է վեր 100 ոսկի ապահովագրուած էին։ Քոչօ ամէն իրիկուն սրճարանը դոցելէ ետքը տուն կ'երթար և խանութին մէջ ոչ օր կը մնար։ Կ'ըսուի թէ վառարանի մը կայծը պատճառ եղած է հրդեհին։ բայց միւս կողմէ իմացուելով որ Քոչօ երկու-երեք օր առ Ջ խանութին կարասիները 25 ոսկի ապահովագրած է, այդ պարագան կասկածելի նկատուեցաւ եւ Քոչօ ձերբակալուելով հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ։ Կրակը պահ մը դիմացի եկեղեցն ալ անցաւ, բայց շուտով առաջքը առին։ Այրած միւս խանութներն ալ ապահովագրուած էին։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Շաբաթ իրիկուն Բանկալթիի Ս. Յակոբայ անկեղանոցին պարտէզին մէջ ոմիր մը գործուեցաւ։ Սթրաթի անուն մարդ մը այդ պարտէզին մէջ բանջարեղէն կը մշակէր և հոն ընտանիքովը կը բնակէր տնակի մը մէջ։ Շաբաթ իրիկուն Սթրաթիի կնոջմարիայի հետ տնակը գտնուած միջոցին, յանկարծ դուռը բացուեցաւ և երկու հոգի ներս խուժեցին։ առանց մէկը լսմպարը մարեց և միւսն ալ Սթրաթիի թեւերը ետին դարձուց։ Կինը սուր ճիչ մը արձակեց։ Սթրաթի յաջողեցաւ ազատիլ զինքը բռնողին ձեռքէն և դուրս նետուեցաւ ու փողոց վազեց։ Հոն անցորդներուն ըսաւ թէ տունը գող մտած է և վերջապէս բաղմութիւնը հոն հաւաքուեցաւ։ Տնակը մտան և լոյս վառելով տեսան թէ Մարիա արիւնաթաթաւ գետինը պառկած էր կոկորդը կտրած։ Անմիջական քննութիւն մը կատարուելով դրացիները տեղեկութիւններ տուին, ուրկէ հասկցուեցաւ թէ չարագործը Տիմիթրի անուն պարտիզպան մըն է որ Սթրաթիի պարտէզը կ'աշխատի։ Մուտքարկութիւն կատարուեցաւ և Տիմիթրի մօտերը գտնուելով ձերբակալուեցաւ։ Մարիայի մարմի ը քննուելով թաղումը արտօնուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ ոճրին շարժառիթը վէճխնդրութիւն է։

—Պալաթու կողմէ, տուէի գիշերը ոճիր մը գործուեցաւ։ Բանի մը հրեաներ գիւղով վիճակի մէջ կռուի բռնուեցան և անոնցմէ նաշօ ուսէն ու կուրծքէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Կեանքը վտանգի մէջ է։ Մուսեցիներ ձերբակալուեցան։

—Տիմիթրի անուն կեսարացի ներկարար մը՝ գիւղով վիճակի մէջ՝ առէի գիշերը ձիպալիի կողմը ծիավաճառ Թանաշի տան ապակիները սկսաւ կոտրել։ Թանաշ ու տղան Մանոլ դուրս ելան ինչ ըլլալը հասկնալու համար։ Տիմիթրի անոնց վրայ յարձակելով երկուքն ալ դաշոյնով վիրաւորեց։ Նաև Խարամպօ անուն մարդ մը որ օգնութեան փութացած էր։ Զարագործը ձերբակալուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ ոճրին շարժառիթն է վրէժխնդրութիւնը։ Տիմիթրի Թանաշի աղջիկը կը սիրէ ու կ'ուզէ եղեր ամուսնանայ, բայց մեծոգական պատասխան ստացեր է։ Թանաշի կեանքը վտանգի մէջ է։

—Երէկ Վէզիր խանի շէօրմէն Ֆիրհատ կոչուած մը ունեցաւ Բաշխա անուն մարդու մը հետ։ Ֆիրհատ դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ոճրագործը փախաւ։

ԲԵՐԱՑԻ ԵՂԵՒԷՀԸ թագին մէջ Մէհմէտ Ալիի փուռին վերի յարկը գտնուած 250 ծանրութեամբ դրամարկղը գողցուեցաւ որ երկու հազար զրուշ կը պարունակէր։ Փռապանին եղբայրը՝ Հիւսէյին. և սպասաւորը՝ Մարքօ իրենց կասկածելի ձերբակալուեցան։

ՊԱՅԱԶԻՏԻ մէջ շաբաթ իրիկուն թրամուէյի կառք մը եանի անուն երիտասարդ մը տասալեց որ ճակտէն վիրաւորուեցաւ։

ԱՌԻԹԻՆ ՕԳՏՈՒԵՑԻՐ.—Բերա, Մեծ փողոցին վրայ նոր հաստատուած Կրան Մակազէն վաճառատան տնօրէնութիւնը բրդեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը գնած ըլլալով խիստ նպաստաւոր դիներով, յառաջիկայ դեկտ. 17 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մէկ շաբաթ վաճառ հանած է զանոնք շատ դիւրամատչելի գիներով։ Կը բաւէ անկարկ մը միայն ծդել այդ վաճառատան ապրանքներուն վրայ, փութալու համար օգտուիլ այդ միակ առիթէն։ Ամէն դնորդ պզտիկ նուէր մը պիտի ընդունի իր բրիմ։ 3—5

Տ. ՋԱՆՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԸՐԿ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՏԱԲՈՅԼ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մանաւանդ չունինք

Ազգային Լուրեր

Նախընթաց օր, Ս. Պատրիարքը այցելութիւն տուաւ Բարձր. Մեծ-Նպարքոսին և Ելմտական Վսեմ. Նախարարին։

—Ս. Պատրիարքը նոյն օրը փոխադարձ այցելութիւն տուաւ նաև Պարսից դեսպան Միրզա Մահմուտ Խանի։

—Շաբաթ օրը Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս իր անուան տօնախմբութեան առթիւ, կրօնական և աշխարհական անձանց այցելութիւնները ինչպէս նաև շնորհաւորական գիրեր ընդունեց։

—Նպաստից Յանձնաժողովոյ վաղուան նիստին համար մասնաւոր հրաւիրագիրներ ղրկուած են բոլոր անդամներուն։

—Առեւտրական և արհեստական դրօշներով Գահիրէ հաստատուած Վանեցի ազգայիններ օրբանամ մարմին մը կազմած էին ապէր առաջ։ Այս անդամ, յիշեալ մարմինը իր կողմէ հաւաքուած 50 անգլ. ոսկին Վան ղրկելով, յանձնարարեր է 6 որբ ալ պահել Վարագայ որբանոցին մէջ, իրենց ծախքով պահուած 8 որբերէն զատ։

—Ցաւով կը լսենք թէ Տիարպէքիրի մեր համակրելի աշխատակից-Թղթակիցը Մանուկ էֆ. Դանիէլեան որ շատ գովելի և արդիւնաւոր կերպով կը վարէ տեղւոյն ազգ. վարժարանին մէջ ուսուցչի պաշտօնը, դժբաղդութիւնը ունեցեր է կորսնցնելու իր զաւակներէն մէկը, զզտիկ Նշանիկը որ վարդախտէ բռնուած էր այս վերջին տեսներու։ Մեր սրտագին ցաւակցութիւնները իր վշտաբեկ հօրը, որ մեծ յոյսեր ունէր անշուշտ իր սիրական զաւկին ապագային նկատմամբ։

—Սոֆիայի մեր Թղթակցէն.—Ամէնքը հասկցան, համոզուեցան որ Ֆէլպեան քաղաքային պաշտօնավարութիւնը Սոֆիայի հայ ժողովրդին բարոյական շահերուն համար աղիտաբեր եղած էր, նոյն ինքն Ֆէլպեանը զգալով այդ եղելութեան ճշմարտութիւնը, և ալ չկրնալ դիմադրելով ժողովրդին բողոքներուն, վերջնականապէս հոսկից մեկնեցաւ դէպ ի Ռուսճուք։ բայց մեր Պաղճեան վարդապետը մինչեւ վերջին վայրկեանը դիմադրեց որ Ֆէլպեանը հոսկից չմեկնի, ինչ որ չյաջողեցաւ այս անգամ, որովհետեւ իր հոսկից մեկնման հետեւեալ օրն իսկ Ֆէլպեան առանց նեցուկի մնալով հարկադրուեցաւ ճամբայ ելլել։ Պաղճեան վարդապետին կարողութենէն շատ ու շատ վեր է Պուլկարիոյ այցելու հովիւի պաշտօնը։ Պուլկարիոյ հայ դպրութիւնը բնական է որ տգէտ, յետադիմ վարդապետ մը չի կրնար առաջնորդել, և իր գործերը ամէն տեղ անկարգութիւն, անհամաձայնութիւն առաջ կը բերեն։ Վարդապետին քարոզները՝ ինքնին անդրջրհեղեղեան առակներով համեմուած քիչ շատ ուսում առած և կամ լրագիր մը կարդալու կարող անձերուն անդամ գութը չարժելու չափ անխմաստ են։ Երկու տարիէ ի վեր Պաղճեան վարդապետի ծիծաղ չարժող խորամանկութիւնը և ասն խաբեբելով է որ ժողովուրդը հովուել ուզած է, իր այցելած քաղաքներուն ժողովուրդին մէջեւ փոխանակ համաձայնութիւն գոյացնելու, մեծ գժտութեան և երկպառակութիւններու առիթ տուած է, պատուաւոր ազգայիններու ետեւէն ամէն տեսակ զրպարտութիւններ ընելէ վերջ երբ անոնցմէ ալ օգտուելու պէտքը զգացած է, ամէն տեսակ նուաստութեան պատրաստ և այդ ազգայիններուն իր խելքովը սիրելի դառնալու համար անոնց հակառակ գաղափարի ծառայող ուրիշ պատուաւոր ազգայիններու վրայ լուտանքներ թափած և այսպէսով ամէն տեղ քար գայթակղութեան և տարբեր տարբեր դասակարգի պատկանող ազգայիններու մէջ գահավէժներ բացուելուն պատճառ եղած է։ Իր գործերը մարդ երբ աչքի առջեւ բերէ, անկարելի է որ չյուզուի. որովհետեւ իր հոսկից մեկնման հետեւեալ օրն իսկ Ֆէլպեան առանց նեցուկի մնալով հարկադրուեցաւ ճամբայ ելլել։ Պաղճեան վարդապետին կարողութենէն շատ ու շատ վեր է Պուլկարիոյ այցելու հովիւի պաշտօնը։ Պուլկարիոյ հայ դպրութիւնը բնական է որ տգէտ, յետադիմ վարդապետ մը չի կրնար առաջնորդել, և իր գործերը ամէն տեղ անկարգութիւն, անհամաձայնութիւն առաջ կը բերեն։ Վարդապետին քարոզները՝ ինքնին անդրջրհեղեղեան առակներով համեմուած քիչ շատ ուսում առած և կամ լրագիր մը կարդալու կարող անձերուն անդամ գութը չարժելու չափ անխմաստ են։ Երկու տարիէ ի վեր Պաղճեան վարդապետի ծիծաղ չարժող խորամանկութիւնը և ասն խաբեբելով է որ ժողովուրդը հովուել ուզած է, իր այցելած քաղաքներուն ժողովուրդին մէջեւ փոխանակ համաձայնութիւն գոյացնելու, մեծ գժտութեան և երկպառակութիւններու առիթ տուած է, պատուաւոր ազգայիններու ետեւէն ամէն տեսակ զրպարտութիւններ ընելէ վերջ երբ անոնցմէ ալ օգտուելու պէտքը զգացած է, ամէն տեսակ նուաստութեան պատրաստ և այդ ազգայիններուն իր խելքովը սիրելի դառնալու համար անոնց հակառակ գաղափարի ծառայող ուրիշ պատուաւոր ազգայիններու վրայ լուտանքներ թափած և այսպէսով ամէն տեղ քար գայթակղութեան և տարբեր տարբեր դասակարգի պատկանող ազգայիններու մէջ գահավէժներ բացուելուն պատճառ եղած է։ Իր գործերը մարդ երբ աչքի առջեւ բերէ, անկարելի է որ չյուզուի. որովհետեւ իր հոսկից մեկնման հետեւեալ օրն իսկ Ֆէլպեան առանց նեցուկի մնալով հարկադրուեցաւ ճամբայ ելլել։ Պաղճեան վարդապետին կարողութենէն շատ ու շատ վեր է Պուլկարիոյ այցելու հովիւի պաշտօնը։ Պուլկարիոյ հայ դպրութիւնը բնական է որ տգէտ, յետադիմ վարդապետ մը չի կրնար առաջնորդել, և իր գործերը ամէն տեղ անկարգութիւն, անհամաձայնութիւն առաջ կը բերեն։ Վարդապետին քարոզները՝ ինքնին անդրջրհեղեղեան առակներով համեմուած քիչ շատ ուսում առած և կամ լրագիր մը կարդալու կարող անձերուն անդամ գութը չարժելու չափ անխմաստ են։ Երկու տարիէ ի վեր Պաղճեան վարդապետի ծիծաղ չարժող խորամանկութիւնը և ասն խաբեբելով է որ ժողովուրդը հովուել ուզած է, բայց ասկա լոկ Պատրիարքարանը խաբելու համար ղբրկուած գիր մըն է, որովհետեւ այդ գիրին հետ գրեթէ միաժամանակ հոս տեսի կառավարութիւնն ալ Նամակ ղրկելով, Պատրիարքական հրամանով Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեցուցած կը ներկայացնէ և անոր տեղ առժամեայ մարմնի մը վաւերացուիլը կը խնդրէ։ Պատրիարքարանի կրօնական ժողովը նոյմ. 7ի երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ իր թանկագին վայրկեանները Պաղճեան վարդապետին տեղեկագրին ընթերցմանը յատկացնելով կ'որոշէ գրել Պաղճեան վարդապետին որ ըստ առաջնոյն սիրաշահի Թաղ. Խորհուրդը, բայց Պաղճեան վարդապետ ինչպէս ըսի, կառավարութեան ալ առժամեայ մարմին մը ներկայացուցած ըլլալով, կառավարութիւնը Առժամեան վաւերացնելուն պէս, վարդապետը առանց սպասելու իր տեղեկագրովը խնդրած հրահանգի, ազգէն նոյմ. 3ին Թաղ. Խորհուրդը կը լուծէ։ Պաղճեան վարդապետ իր այս արարքովը Կրօնական ժողովը իրեն խաղալիկ ըրած է, ամէն պատուաւոր Պուլկարահայ անհամբեր կը սպասէր որ Պատրիարքարանը այս անկանոնութեան և քմահաճոյքներուն առաջքը առնէ բայց ի զուր, ահա քանի անգամ է նպաստիցՅանձնաժողովոյ ուշադրութիւնը հրաւիրեցի Ֆէլպեանին և Արթին անունով անձին կոկորդին անմսեցած 300 ֆրանկը մոտ որբերու դրացին վրայ և դեռ նոյն Յանձնաժողովը ունէ մէջոց ձեռք չառաւ։ Ֆէլպեան հիմայ Ռուսճուք է և Պաղճեան վարդապետը հոստեղի կառավարութեան դպրոցի համար տուած դրամովը անոր գրպանները լեցուցած է, դեռ ինչի՞ կը սպասեն այդ դրամները գանձելու համար։

—Յունաց Պատր Փոխանորդ Տ. Բոնոթեանթին Գալիս վերջին անգամ Էրտէկ գացած ըլլալով, անկէ էզմիէ անցեր է, ուր տեղւոյն եկեղեցւոյ Մեսրոպ քահանան ընկերակցութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներու բարի գալստեան այցելութիւն տուեր է իրեն և պատուով ընդունուեր է։ Հետեւեալ օրը Տ. Բոնոթեանթին տեղւոյն Ս. Գէորգ եկեղեցին այցելեր է և Թաղ. Խորհրդոյ անդամներու և տեղացիներու բազմութեան մը կողմէ ընդունուելով դպիրներու երգեցողութեամբ եկեղեցի առաջնորդուեր է։ Տ. Բոնոթեանթին աղօթելէ յետոյ՝ բեմ ելեր և 10 վայրկեանի չափ քարոզ մը խօսեր է, յիշելով և փափաքելով մասնաւորապէս երկու Բոյր Եկեղեցիներու մէջեւ տիրող սիրալիր յարաբերութեանց տեւականութիւնը։ Ապա Տ. Բոնոթեանթին առաջնորդարան տարուելով մեծարանքներ եղեր են իրեն։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել Պատ. Ազգայնոց թէ՝ Ս. Յակոբայ Արհեստարան-Որբանոցին կօշկարութեան և դերձակութեան ճիւղերը ի վիճակի են գոհաց ելլալ եղած խնդրանքները, ուստի կը խնդրուի որ Պատ. ազգայինները հաճին իրենց այդ կարգի պէտքերը յանձնարարել արհեստարանին ի քաղաքերութիւն, ապահով ըլլալով ըստ ամենայնի գոհ պիտի մնան։ Կը խնդրուի նաեւ Պատ. Թաղ. Խորհուրդներէն, որպէսզի ձմեռուան առթիւ աղքատ աշակերտաց հագուստի և կօշիկի պէտքերը արհեստարան հայթայթեն։ Աթոռաշինութեան ճիւղը եւս ընտիր և տոկուն սաթոռներ ունի, տուզինան 120, 144 և 216 ղրշ.ի, ինչպէս նաեւ ոստայնանկութեան ճիւղը կը հայթայթէ փսաւլու, տէշէրմէյցու։ Լեն։։ Պէտք ունեցողները կրնան դիմել Հիւանդանոցին գրասենեակը ի Մեծ-Նոր-Խան։

Հեռագիր Այսօրուան

ԶԻՆՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ. 16 դեկտ.—Անգլիա ծանոյց թէ կը հաւանի Բէքինի դեսպաններուն առաջարկած պայմաններուն. ուստի հաւանական կը նկատուի թէ հաւաքական ծանուցագիր մը պիտի տրուի Զինու՝ սահմանելով հաշտութեան վերջնական պայմանները։

ՊԵՐԼԻՆ.—Զինէն վերադարձող զինուորները հանդիսաւոր կերպով յանձնեցին Զինացիներուն ձեռքէն առնուած չինական դրշները։ Վիլհէլմ կայսրը ներկայ գտնուեցաւ հանդէսին։

ՖՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ.— Վանտերլանտի Բեդերսլուրկի թղթակիցը կը յայտարարէ թէ Ֆրիւկէր նախագահը Զաբին պիտի ներկայանայ՝ շնորհիւ ազդեցութեանը ռուս նշանաւոր եկեղեցականներու և Վլատիմիր մեծ դուքսին որոնք Պէյերու դատին նպաստաւոր են։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքինորայէն կը հեռագրեն թէ Պէյերները նորէն յարձակում մը տարեր են Զաթէրոնի մէջ, ուր հարիւր քսան Անգլիացիներ գերի բռնուեր են։

ՆԱԻԱՑԻ ԱՐԿԱԾ

ՊԵՐԼԻՆ,—Գերմանական մարտանաւ մը, ուր կը գտնուէին նաւային վարժարանի ուսանողները՝ գործնական փորձեր կատարելու համար, ընկղմեցաւ Մալակայի նաւահանգիստին մէջ։ Զոհերուն թիւն է քառասուն։

ՌՈՆԿՕ

ՊՐԻՍԼԻ.—Կը ծանուցուի թէ պէլճիական Ռոնկոյի նախարար Պ. Վան Էչվէլտ պիտի հրաժարի։

Վերջին Ժամ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 դեկտ.— Խորհրդարանին նիստերուն յետաձգման վերաբերեալ գահաճառը միայն թագուհիին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ՝ զինուորական վարկերը քուարկուած ըլլալուն համար։

ԶԻՆՈՒ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ.—Կէսօրէն հասաւ այն կառախումբը, ուր կը գտնուէին Զինէն վերադարձող գերման զինուորները։ Քաղաքը դրօշներով զարդարուած էր։ Զինուորները քաղաքին փողոցներէն անցան՝ իրենց հետ ունենալով Զինացիներէն առնուած դրօշները ու թնդանօթները։ Ժողովուրդը, որ ստուար թիւ մը կը կազմէր, մոլեգին ցոյցեր բրաւ։ Քաղաքին կողմէ պատուիրակութիւններ դիմաւորեցին այդ զինուորները։ Զինարանին առջեւ Գերմանիոյ կայսրը, կայսրուհին, իշխանները և նախարարապետը կը սպասէին այդ զինուորներուն որոնք հնչուրա՝ներով ողջունեցին կայսրը։ Վիլհէլմ Բ. ճառ մը խօսեցաւ և յետոյ աչքէ անցուց զինուորները։

ԲԼՈՒՐԼԻՆ.—Ֆուլտոք գնդապետին հրամանատարութեանը տակ գտնուած զօրախումբը Բաս-Լիկի գիւղին մէջ ամրացած Պոքսըրներ գտաւ։ Անգլիացի գնդապետը դեկտ. 11ին գրաւեց այդ գիւղը։ Բառասուն Պոքսըրներ սպաննուեցան։ Երկրը կատարեալ անիշխանութեան մատնուած է։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորա Ֆրիշնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն.— Բլէմֆնց զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ Մակալիսպէրկի մէջ երկու հարիւր Պոէրներու յարձակումէն ետքը, պարտաւորուեր է նահանջել՝ պաշար չունենալուն համար։ Նահանջը կանոնաւոր կերպով կատարուեր է, բայց սայլերը կորսուեր են։ Պոէր բանագնաց մը կը յայտարարէ թէ վախճանեալ Ժուպէռ զօրավարին որդին սպաննուեր է։ Պոէրներուն կորուստը խիստ շատ է։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ.—Կնայրեճաու գերման մարտանաւը, ուր կը գտնուէին նաւային վարժարանի ուսանողները՝ գործնական փորձեր կատարելու համար, Մալակայի արտաքին նաւահանգստին մէջ խրեցաւ և յետոյ ընկղմեցաւ։ Մասնաւոր հեռագիրներու նայելով քառասուն հոգի խեղդուած են։

ՂԱՍԹԻՒՈ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Ֆոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	06
Ամէնէն բարձր գին	»	25	07
Ամէնէն վար գին	»	25	05
Բուլգէի երկաթ. գոց.	Ֆր.	112	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	112	50
Ամէնէն վար գին	»	112	25

ԲԱՑՈՒՄ 4 Դեկտ.

Օսմ. Ֆոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	25	07
Բուլգէի Երկաթուղի	Ֆր.	112	12 1/2
Օսմանեէ		—	—
Ռէժի		—	—
Սուզ. Գանալ		—	—
Քէյտի ժէնէրալ ՕՋՋՍ.		1	03
Սօս. ՕՋ. Շանժ է Վայէօռ		0	14
Օսմ. Ապան. Ընկ.		0	05
Թրամուէյ բաժնեթ.		0	25
» ժուիսանս		197	—
» պարտաթ.		463	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		72	—

ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	07 1/2
» » » չէք	»	110	07 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	25	97 1/2
» » » չէք	»	20	82 1/2
Պէլճիկ անտոկոս չէք	Մարք	23	19
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	87

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկոց	Ղրշ.	02	26
Անգլիական ոսկի	»	116	05
Թալ Եմպէրիալ	»	90	05
Քրիմիզ	»	5[illegible]	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	07	38
Մէճիտիէ	»	36	—
Բասպլի Ղրշաղրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանդ 3 %		102	—
» » 3 1/2 %		92	30
Ֆոմ. Ֆոնս. սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	30
) գոց.	»	23	32
» » » Բ.			
» » » Գ.	»	26	50
Ոսմ. կայս. Գանքա	Ֆր.	511	—
Օսմանեէ	»	110	—
Բուլգէի երկաթուղի	»	113	—
Օսմ. մարսաուն	»	519	—
Օսմ. Ռէժի	»	319	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %		486	—
Բուէտի Լիոնէ		1809	—
Լոսայանան Ռանդ	»	95	85
Մասնաւորական բանկերի	»	70	32
Թրանսվալ	»	73	25
Էջիպտոսի վարկ	»	25	90
Գոսչենագեն	»	3	

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Դեկտեմբեր

Անգլիական Ֆոնսոլիտէ	97	69
Օսմանեան Ռանդ սեռի Բ.	48	—
Օսմանեան Ռանդ սեռի Դ. բաց.	22	81
Օսմանեան Ռանդ սեռի Դ. գոց.	22	81
Օսմանեան Գանքա	11	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	35	50
» Մօնօբոլ	13	50
Պուլկարական 1888	83	50
Լիմիրսիկի իւնիֆիէ	103	—
Տօմինիալ	101	—
Թրանսվալ	2	90
Այտրն երկաթուղի	10	50
Քոխառուբիան	25	310

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Դեկտեմբեր

Ռոխան. Լոնտոնէ վրայ	240	10
Բուլգէի երկաթուղի	107	—
Օսմ. Ռէժի	295	—

ՊՐԻՍԼԷ, 15 Դեկտեմբեր

Օսմ. Ֆոնս. սեռի Դ.	—	—
Բուլգէիի երկաթուղի	—	—

Ընտիր, Հոստատէս, Խնայողական

ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
MARQUE DEPOSÉE

Ամէն տեսակ թէյերու նոր բերքերէն մեծ քանակութեամբ հասած է ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը։ Թէյի սիրահարներն ու ամէնէն փափկաճաշակներն իսկ վերջին ծայր գոհ պիտի մնան այս թար

ՕԼՈՒԽԻ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Գրեց Յակոբ Խ. Ս.—ՏԷՐԷՆ

Հ. Ա.

—Ինչպէս, Հէյ Կայ, բան մը կա՞ չէիկայ ընդհանրապէս։ Տիկնայ Ռոզամալանց։ Ամենայն ինչ ինչ մասնաւորապէս։ Ինչ ինչ ինչ։ Ինչպէս ինչ։ Ինչ ինչ։ Ինչ։ Ինչ։